

Scenariusz 3: Zebry podróżują w pasach, a dzieci? - zasady zachowania bezpieczeństwa podczas jazdy samochodem z dorosłymi.

O scenariuszu

Cele:

- Uczeń wie, że ze względów bezpieczeństwa musi zawsze podróżować samochodem w foteliku;
  - Umie wyjaśnić, czym grozi jeżdżenie na podkładkach lub w samych pasach;
- Rozumie, dlaczego najbezpieczniej jest jeździć w foteliku ustawionym tyłem do kierunku jazdy.

Czas Trwania: 45 minut

Wiek grupy: 6-10 lat (klasa 1-3)

Wielkość grupy: 15-30

Metody:

Materiały do grywalizacji: karty do I części zadania klasowego (umieszczone do wydruku na końcu tego scenariusza), elementy Bezpiecznej Garderoby Zbyszka, karty Zadania Domowego do tego scenariusza, Zbyszkowe Niebo-Piekło

Pozostałe materiały: ekran, projektor.

Edukacja: matematyczna, plastyczna, językowa, społeczna, środowiskowa

Schemat:

Zadanie Klasowe:

- *A co jeśli...* - proste ćwiczenie, w którym należy tragiczne skutki połączyć z błahymi przyczynami;
- *Fotelikowy spot reklamowy* - dzieci wcielą się w marketingowców, którzy muszą stworzyć reklamę fotelików.

Zadanie Domowe:

- *Powtórka na krzyżówce* - krzyżówka do wypełnienia wspólnie z rodzicami, dająca okazję do powtórzenia wiadomości z wszystkich trzech lekcji programu.

Zadanie Specjalne:

- *Fotelikowa kampania* - uczniowie będą mieli okazję pokazać stworzone na lekcji scenki przekonujące do korzystania z fotelików.

Podczas prowadzenia zajęć pamiętaj o wprowadzaniu **elementów fabularnych** oraz wydawaniu elementów Bezpiecznej Garderoby Zbyszka we wskazanych momentach.

Przebieg zajęć

Na początku lekcji sprawdź zadanie domowe z poprzedniego scenariusza. Wyświetlaj zdjęcia i po kolei proś uczniów, by przynosili swoje części mapy (karty zadania domowego) i wspólnie powieście je tak, by powiększyć świat Zbyszka.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Pomyślałem sobie wczoraj, że fajnie by było zobaczyć jak się jeździ w środku samochodu. Poczekajcie, aż rodzice przyjadą po dzieci do szkoły i zapytałem jedną mamę, czy mogę się z nimi przejechać, a wrócić brykając na swoich własnych kopytkach. Ale ta mama powiedziała, że nie mogę, bo nie ma dla mnie fotelika... Co to jest ten fotelik i do czego miałby mi być potrzebny. Wy tłumaczcie mi o co tu chodzi?

ZADANIE KLASOWE (40 min)

CZĘŚĆ I - A co jeśli...

To ćwiczenie wymaga wydrukowania (lub przepisania) i wycięcia dodatkowego materiału, umieszczonego na końcu tego scenariusza.

Powiedz:

Wiecie już doskonale, jak bezpiecznie poruszać się przy jezdniach i dlaczego nawet przechodząc po zebrach, należy zachowywać najwyższą ostrożność. Wiecie również, jak ważne jest noszenie odblasków, jeśli wychodzimy po zmroku.

Dziś porozmawiamy o tym, w jaki sposób powinni zadbać o was wasi rodzice, kiedy zabierają was gdzieś samochodem. Niestety przepisy i zasady bezpieczeństwa, to nie to samo - a więc są takie rzeczy, za które wasi rodzice na pewno nie dostaną mandatu, a które mimo to narażają was na niebezpieczeństwo podczas jazdy. Dlatego właśnie nie wszyscy wiedzą, z jak dużym ryzykiem wiąże się np. zastąpienie porządnego fotelika prostą podkładką.

Podczas tego ćwiczenia dzieci będą pracowały w parach. Każdej parze rozdaj komplet 10 kart do tego ćwiczenia. Dzieci mają 5 minut na stworzenie 5 par przyczyna-skutek. Podpowiedzią dla uczniów są cyfry i litery umieszczone przed tekstami: żeby znaleźć poprawną parę, wystarczy dopasować cyfrę do najbardziej przypominającej ją kształtem litery (1 - I, 2 - Z, 3 - E, 4 - A, 5 - S).

Jeśli realizujesz ten scenariusz w klasie, w której uczniowie jeszcze nie czytają, przepisz tabelę na tablicę lub wyświetl ją na ekranie i omów wspólnie z uczniami.

1. Jazda bez fotelika	I. Podczas gwałtownego hamowania lub wypadku, dziecko wyślizguje się z pasów, przelatuje naprzód uderzając o fotele rodziców i wypada przez przednią szybę na jezdnię. Jeśli zapłącze się w pasy, prawdopodobnie łamie ręce.
2. Jazda w pasach i foteliku na przednim siedzeniu	Z. Podczas wypadku czołowego dziecko może zostać całkowicie zmiażdżone.

3. Jazda na podkładce (siedzeniu bez oparcia)	E. Źle układające się pasy podczas gwałtownego hamowania lub wypadku mogą połamać ręce, klatkę piersiową i kręgosłup, a nawet pozbawić dziecko głowy.
4. Jazda w foteliku bez oparcia z zagłówkiem	A. Przy zderzeniu bocznym głowa dziecka z ogromną siłą uderza o drzwi.
5. Jazda dziecka. roku życia w foteliku ustawionym przodem do kierunku jazdy	S. Podczas nagłego hamowania lub wypadku, dziecko może bardzo gwałtownie pochylić się do przodu, uszkadzając sobie w ten sposób kręgosłup i uderzyć głową o fotel przed nim.

Odpowiedzi: 1-I, 2-Z, 3-E, 4-A, 5-S

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Ojej! Z tym fotelikiem, to poważna sprawa. Dobrze, że nie pojechałem bez fotelika tym samochodem... Teraz już na pewno nigdy nie pojadę. O nie! Bez fotelika nie wsiadam nawet do samochodu w paski!

Podsumowanie ćwiczenia utrwalające zdobytą wiedzę.

1. Czym różnią się dzieci od dorosłych? Przede wszystkim są od nich mniejsze. A fotele w samochodach i pasy są robione tak, żeby zapewniać bezpieczeństwo dużym dorosłym - bezpieczni w nich są tylko osoby wyższe niż 1,5 m. Wyobraźcie sobie, że wychodzicie z rodzicem po bułki do sklepu. Sklep jest blisko, więc rodzic mówi: "nie mogę znaleźć twoich spodni, a nie mamy czasu - masz, pójdiesz w moich". Spodnie są oczywiście za duże, więc nie spełniają swojej roli i ciągle wam spadają. Tak samo (nie)zadziałają "dorosłe" pasy: są za duże, źle ułożą się na Twoim ciele i nie spełnią swojej roli. Tylko że spodnie chronią nas przed zimnem i wstydem, a pasy przed śmiercią. Takie dorosłe pasy, albo nie utrzymają was w ogóle, albo zaczepią się o wasze ręce, co może skończyć się poważnymi obrażeniami.
2. Kiedy samochód w coś uderza - drzewo, mur czy inny samochód - często bardzo się zgniata. To bardzo niebezpieczne dla ludzi siedzących w środku. Im dalej od przodu samochodu siedzimy, tym mniejsza szansa, że w razie poważnego wypadku zostaniemy zgniecieni.
3. Dzieci są mniejsze od dorosłych, ale nie chodzi o to, że są tylko niższe - są też chudsze. Dlatego, żeby "dopasować" dzieci do dorosłych pasów, NIE wystarczy dać im usiąść na podkładce. Nawet Wasi rodzice mogą nie wiedzieć, że dziecko siedzące na podkładce i przypięte dorosłymi pasami jest w SZCZEGÓLNYM niebezpieczeństwie. W razie wypadku pasy pewnie utrzymają dziecko w siedzeniu, ale one same mogą być niebezpieczne. Ponieważ źle układają się na szyi i brzuchu dziecka, przy mocnym hamowaniu mogą być powodem poważnych obrażeń, a nawet śmierci.
4. W takich podkładkach nie ma zagłówków. To bardzo niebezpieczne w sytuacji, gdy inny samochód uderzy w bok naszego. Wtedy, głowy wszystkich pasażerów bardzo szybko odchylają się na boki.

Jeśli dziecko siedzi w foteliku pozbawionym zagłówka, w chwili wypadku, z wielką mocą uderzy głową o drzwi.

Dla lepszego zobrazowania tego zjawiska, możesz wyświetlić to króciutkie wideo z manekinem testowym:

<https://www.youtube.com/watch?v=fvznHk8Wg0s>

Po wyświetleniu wideo warto zadać klasie pytania pomocnicze, np.: po której stronie jest fotelik, po której tylko podkładka? po której stronie dziecko jest lepiej chronione podczas wypadku? czy pasy chronią odpowiednio dziecko czy bywają niebezpieczne?

5. Najbezpieczniej jest jeździć w fotelikach ustawionych tyłem do kierunku jazdy tak długo, jak to możliwe. Gdy dorośli jadą zapięci pasami i zdarzy im się wypadek, to pasy spowodują, że bardzo szybko pochylą się do przodu. Na tyle szybko, że mogą tego nie wytrzymać ich kręgosłupy. Kręgosłupy dzieci są jeszcze delikatniejsze. Dlatego najlepiej jest jak najdłużej podróżować w foteliku skierowanym oparciem do tyłu. Wtedy w razie wypadku nie pochylicie się nagle do przodu łamiąc sobie kręgosłup, tylko zostaniecie wciśnięci w miękkie oparcie.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Wygląda na to, że fotelik jest jak taki superbohater albo superbohaterka, którzy chronią nas swoimi super mocami w czasie jazdy. Foteliki są po prostu super!

CZĘŚĆ II - Fotelikowy spot reklamowy

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: A skoro już wiemy, że foteliki mają supermoce, to powinniśmy pokazać to wszystkim. Tylko jak? Hmm... macie jakiś pomysł, jak możemy to wszystkim opowiedzieć?

Powiedz:

Wiecie już, jak ważne jest jeżdżenie w fotelikach i co może się stać, jeśli się o tej zasadzie zapomni. Nie wszyscy jednak są tak mądrzy, jak wy i niestety cały czas foteliki nie są tak popularne, jak powinny być. Dlatego teraz wcielicie się w speców od marketingu i będziecie mogli wymyślić reklamę fotelików, przypominającą o ich zaletach.

Podziel klasę na 3-5-osobowe grupy. Każda grupa powinna wymyślić krótką scenkę pokazującą, dlaczego zawsze warto korzystać z porządných fotelików z oparciami i zagłówkami. Scenki powinny trwać ok. 2 minut. Wymyślając pomysły na scenki, dzieci mogą korzystać z przykładów z poprzedniego ćwiczenia. Na koniec lekcji każda grupa, zaprezentuje swoją scenkę klasie.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Tak! Komiks to extra pomysł! Ja też swój narysowałem, nazwałem go Superfotelik rusza na pomoc Zebrze Zbyszowski. Wasze historyjki też są świetne! Brawo dla Was!

Na koniec zajęć pogratuluj uczniom zdobytej wiedzy i rozdaj każdemu Bezpieczną Garderobę Zebry Zbyszka oraz pozwól wybrać 4 części garderoby. Zachęć, aby od razu nakleiły ubrania na grafice Zbyszka. Rozdaj również Karty Zadania Domowego do tego scenariusza.

ZADANIE DOMOWE - Powtórka na krzyżówce

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Jej, ale ja się dużo dowiedziałem dzięki Wam! O zebrach na przejściach, drogach, samochodach, odbłaskach i tych super fotelikach! Tyle tego było! Chyba muszę sobie to wszystko jeszcze raz powtórzyć, żeby zapamiętać tak całkiem na zawsze.

Ta misja angażuje rodziców. Możesz poprosić rodziców o pomoc w zrealizowaniu tej misji, np. na zebraniu, dniu otwartym lub pisząc do nich list.

Polecenie:

Pamiętacie wszystko czego nauczyliście się ze Zbyskiem? Sprawdźcie, rozwiązując poniższą krzyżówkę. Nie zapomnijcie wciągnąć do zabawy rodziców!

1.	W	I	D	A	Ć						
	2.	C	Z	U	J	N	O	Ś	Ć		
	3.	F	O	T	E	L	I	K			
4.	L	E	W	O							
	5.	P	A	S	Y						
			6.	T	Y	Ł	E	M			
7.	Z	E	B	R	Y						
			8.	Z	A	G	Ł	Ó	W	E	K
9.	P	O	J	E	D	Y	N	C	Z	O	
	10.	L	E	W	A						

1. Bez odbłasków po zmroku nas nie...
2. Przechodząc przez jezdnię po pasach musisz zachować najwyższą...
3. Najbezpieczniejszy i najwygodniejszy przedmiot do przewożenia dzieci samochodami, to...
4. Gdy chcesz przejść po pasach, to najpierw patrzysz, w...
5. Każdy pasażer i każdy kierowca, powinien zawsze zapinać...
6. Którą stroną do kierunku jazdy, najbezpieczniej jest ustawić fotelik?
7. Przejście dla pieszych i Zbyszek, to...
8. Niezwykle ważny element fotelika, który ochroni Twoją głowę w razie zderzeń bocznych, to...
9. Kiedy grupa ludzi idzie wzdłuż jezdni, to nie mogą się poruszać parami, tylko...
10. Strona, po której powinno się chodzić wzdłuż jezdni, to strona...

Spisz litery z oznaczonych pól i uzupełnij nazwę programu, który właśnie udało Ci się ukończyć:
 ..... DO SZKOŁY.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Okazało się, że bardzo lubię rozwiązywać krzyżówki. Zrobiłem ją aż 3 razy. Mam nadzieję, że Wam też udało się zgadnąć hasło.

ZADANIE SPECJALNE - Fotelikowa kampania

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: A wiecie co? Wpadłem na świetny pomysł! Sam na to wpadłem! Naprawdę, mówię Wam! Wymyśliłem, że możemy ułożyć scenki o fotelikach. Zrobić im reklamę na żywo. Pomożecie mi?

Dopracuj z klasą ich pomysły na scenki reklamujące foteliki, a potem urządzcie specjalny pokaz w lokalnym domu kultury, świetlicy lub podczas specjalnego apelu dla całej szkoły. Możecie również nagrać scenki telefonem lub aparatem i udostępnić rodzicom. Żeby każda grupa mogła pokazać swoją scenkę, nie mogą one trwać dłużej niż 3 minuty.

Po wykonaniu zadania specjalnego, rozdaj dzieciom Zbyszkowe Niebo-Piekło.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Dziękuję Wam bardzo za pomoc! Bez Was nie poradziłbym sobie z tymi wszystkimi bezpiecznymi tematami. Fajnie było się z Wami uczyć. Tak fajnie, że chcę się dalej uczyć z dziećmi. Bo... z tymi zebrawi na przejściach nie da się za bardzo porozmawiać, ani pobawić, choć bez nich przejście przez jezdnie byłoby niemożliwe i baaaardzo niebezpieczne. Z Wami jest weselej, mimo że nie macie pasków.

Dostałem propozycję od takiej jednej autostrady, ta autostrada mnie poprosiła... tzn. panie i panowie, którzy się nią zajmują mnie poprosili, żebym uczył dzieci w różnych szkołach o bezpieczeństwie na drodze. Brzmi extra! Nie mogę się już doczekać! Mam nadzieję, że będziecie o mnie pamiętać, nie tylko przechodząc przez zebkę. Pa pa! To byłem Ja - Zebra Zbyszek!

Materiał do zadania A co jeśli...

1. Jazda bez fotelika	I. Podczas gwałtownego hamowania lub wypadku, dziecko wyslizguje się z pasów, przelatuje naprzód uderzając o fotele rodziców i wypada przez przednią szybę na jezdnię. Jeśli zaplącze się w pasy, najpewniej łamie ręce.
2. Jazda na przednim siedzeniu	Z. Podczas wypadku czołowego dziecko może zostać całkowicie zmiażdżone.
3. Jazda na podkładce (siedzeniu bez oparcia)	E. Źle układające się pasy podczas gwałtownego hamowania lub wypadku mogą połamać ręce, klatkę piersiową i kręgosłup, a nawet pozbawić dziecko głowy.
4. Jazda w foteliku bez zagłówka	A. Przy zderzeniu bocznym głowa dziecka z ogromną siłą uderza o drzwi.
5. Jazda w foteliku ustawionym przodem do kierunku jazdy	S. Podczas nagłego hamowania lub wypadku, dziecko może bardzo gwałtownie pochylić się do przodu, uszkadzając sobie w ten sposób kręgosłup i uderzyć głową o fotel przed nim.